

گرمابه‌های قاجاریه؛ نظافت به بهای کسالت

۲۰ تیر ۱۴۰۰ ساعت ۱۷:۳۸

«ویلم فلور» ایران‌شناس هلندی در حالی در اثر خود مدعی شده که در دوره قاجار نکات بهداشتی چندان رعایت نمی‌شد و وجود تعداد کافی حمام هم لزوماً به معنای بهتر شدن سطح سلامت عمومی نبود، که بنا بر استناد منابع مهم تاریخی در همان ایام وضعیت بهداشتی ایرانیان از بسیاری جهات مترقی‌تر از کشورهای اروپایی بود. ادعایی که با مرور کتابهایی چون "تارخچه خصوصی خانه" نوشته بیل برایسون قابل اثبات است.

در دوره قاجار نکات بهداشتی چندان رعایت نمی‌شد و وجود تعداد کافی حمام هم لزوماً به معنای بهتر شدن سطح سلامت عمومی نبود.

بنابراین اظهار «دکتر ادوارد دورسون» (طیب اروپایی حاضر در کرمان طی دوران قاجار) از آنجا که فقرا بندرت تمام بدن خود را می‌شویند، مشکلات بهداشتی در این حوزه بروز می‌کرد و یکی از مشکلات این بود که زمانی که یک فرد بیماری عفونی می‌گرفت به حمام می‌رفت و موجب انتقال بیماری می‌شد.

«ویلم فلور» ایران‌شناس هلندی در کتابی که پزشکان مختلف درباره بیماری‌های ایرانیان و تجربیاتشان در خصوص سطح سلامت جامعه در عهد قجر گزارش داده‌اند، می‌نویسد: از آنجا که به حمام‌های عمومی (اگر هم در دسترس بودند) نیز هر دو تا سه هفته می‌رفتند باز هم این مکان‌ها بعنوان نقطه اتکاء سلامت عمومی واقع نمی‌گردیدند. از این رو، حمام عمومی، مکان بسیار مناسبی برای گسترش و انتشار بیماری‌های تنفسی، پوستی، تراخم، عفونت‌های قارچی و روده‌ای محسوب می‌شد.

در حقیقت، حمام یکی از منابع عمده عفونت بود زیرا آب تقریباً فقط سه بار در سال تعویض می شد، بنابراین جای شگفتی نیست که چرا بیماری ها با این سرعت منتشر می شدند. در ضمن، برداشت اشتباه آمیز از قوانین اسلام که آب روان، سالم و غیر آلوده است، در انتشار بیماری ها کمک می کرد. چون که اغلب وجود آب روان پیش از آنکه به دهکده برسد آلوده بود. همچنین طبیبان معمولاً تنقیه با آب حمام را تجویز می کردند.

منبع: سلامت مردم در ایران قاجار، ویلم فلور، مترج ایرج نبی پور، ص ۱۴۱.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48419/گرمايه-قاجاريه-نظافت-قاجاريه-بهايه-نظافت>